

Regulamin Świadczenia Usług Lokalnego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej

obowiązuje od 06.06.2022

Regulamin Świadczenia Usług Lokalnego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej (zwanego dalej **LOWES**) określa:

- a. zasady rekrutacji Klientów LOWES
- b. zasady i zakres świadczenia usług wsparcia merytorycznego Klientom LOWES
- c. zasady i zakres świadczenia usług wsparcia finansowego Klientom LOWES
- d. prawa i obowiązki Klientów LOWES
- e. prawa i obowiązki Realizatorów LOWES

Spis treści

I. Informacje podstawowe.....	3
II. Definicje.....	3
1. Realizator LOWES	3
2. Obszar działania LOWES	3
3. Klient LOWES	3
4. Grupa inicjatywna (GI).....	4
5. Środowisko	4
6. Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.....	4
7. Podmiot ekonomii społecznej (PES)	6
8. Przedsiębiorstwo społeczne (PS)	6
9. Wsparcie finansowe	10
10. Pomoc <i>de minimis</i>	10
III. Rekrutacja uczestników – Klientów LOWES	10
IV. Usługi wsparcia merytorycznego.....	12
IV.A. Usługi informacyjne	12
IV.B. Działania animacyjne.....	13

IV.C. Usługi doradztwa kluczowego, specjalistycznego i biznesowego (usł. inkubacyjne i biznesowe).....	13
IV.D. Usługi szkoleniowe.....	16
V. Wsparcie finansowe	17
V.A. Szczegółowe, uzupełniające postanowienia dotyczące wsparcia finansowego	17
VI. Postanowienia końcowe.....	18
VII. Załączniki	19

I. Informacje podstawowe

1. Projekt „Lokalny Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - subregion żyrardowski” nr RPMA.09.03.00-14-i809/21 00 realizowany jest przez Stowarzyszenie Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, Działanie 9.3 Rozwój ekonomii społecznej - Priorytet IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.
2. Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.
3. Celem Projektu jest wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w subregionie żyrardowskim, obejmującym powiaty: sochaczewski, żyrardowski, grójecki.
4. Biuro Projektu znajduje się w:
  - Warszawie, ul. Warecka 4/6 i jest czynne od poniedziałku do piątku w godz. 10-16
  - Żyrardowie i jest czynne po uprzednim umówieniu telefonicznym.Usługi są świadczone są również na Obszarze działania LOWES w miejscu i terminie uprzednio uzgodnionym z Klientem OWES.
5. Okres realizacji Projektu – od 1 kwietnia 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku.
6. Szczegółowe informacje na temat Projektu można uzyskać na stronie internetowej <https://lowes.boris.org.pl/> pod nr telefonu: 22 890 94 49 wew. 18 lub 884 883 148 lub za pośrednictwem poczty elektronicznej (adres e-mail: owes@boris.org.pl lub stanislawa.retmaniak@boris.org.pl).
7. Regulamin przedstawia ofertę oraz zasady i warunki uczestnictwa i korzystania ze wsparcia oferowanego przez LOWES.
8. Korzystanie ze wsparcia LOWES jest bezpłatne. W przypadku podmiotów ekonomii społecznej prowadzących działalność gospodarczą, wsparcie udzielane jest zgodnie z przepisami udzielania pomocy de minimis.

II. Definicje

Użyte w niniejszym Regulaminie poniższe określenia, oznaczają:

1. Realizator LOWES

Podmiot prowadzący Lokalny Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (LOWES): Stowarzyszenie Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS. Kadre Realizatorów LOWES stanowią w szczególności Koordynator merytoryczny LOWES, Animatorzy, Doradcy kluczowi, Doradcy biznesowi, Specjalista ds. wsparcia finansowego.

2. Obszar działania LOWES

Obszarem działania LOWES jest województwo mazowieckie, a w szczególności subregion żyrardowski, obejmujący powiaty: grójecki, sochaczewski, żyrardowski.

3. Klient LOWES

W Projekcie mogą uczestniczyć:

- a. Osoby fizyczne wskazane w definicji bądź osoby prawne zainteresowane utworzeniem nowego przedsiębiorstwa społecznego i utworzeniem w jego ramach nowych miejsc pracy dla osób wskazanych w definicji Przedsiębiorstwa Społecznego;
- b. Przedsiębiorstwa Społeczne, Podmioty Ekonomii Społecznej i ich pracownicy;
- c. podmioty zakładające PES;
- d. **społeczności** zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- e. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne (np. OPS, PCPR, szkoły);
- f. instytucje rynku pracy;
- g. szkoły i uczelnie, ośrodki badawcze;
- h. organizacje pozarządowe;
- i. przedsiębiorstwa i organizacje biznesowe.

Klientem LOWES, w przypadku osób fizycznych, mogą być osoby, które uczą się, pracują lub zamieszkują w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, na terenie województwa mazowieckiego, a w szczególności Obszaru działania LOWES, a w przypadku innych podmiotów – te, które posiadają jednostkę organizacyjną na terenie województwa mazowieckiego, a w szczególności Obszarze działania LOWES.

4. Grupa inicjatywna (GI)

Grupa inicjatywna to sformalizowana lub niesformalizowana grupa osób lub podmiotów, którą łączy wspólny cel: utworzenie PES i która dla realizacji tego celu podejmuje wspólne działania prowadzące do utworzenia PES.

5. Środowisko

Sformalizowana lub niesformalizowana grupa osób lub podmiotów z lokalnej społeczności z Obszaru działania LOWES.

6. Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Osoby spełniające **co najmniej jedną** z poniższych przesłanek:

- a) osoby **korzystające** ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej **lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej**, tj. spełniające, co najmniej jedną z przesłanek określonych w **art. 7** ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
  - ubóstwa;
  - sieroctwa;
  - bezdomności;
  - bezrobocia;
  - niepełnosprawności;
  - długotrwałej lub ciężkiej choroby;
  - przemocy w rodzinie;
  - potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
  - potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;

- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
  - trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
  - trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
  - alkoholizmu lub narkomanii;
  - zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
  - klęski żywiołowej lub ekologicznej.
- b) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. **o zatrudnieniu socjalnym**:
- bezdomne realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
  - uzależnione od alkoholu,
  - uzależnione od narkotyków lub innych środków odurzających,
  - chore psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
  - długotrwale bezrobotne w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
  - zwalniane z zakładów karnych, mające trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
  - uchodźcy realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
  - osoby niepełnosprawne, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- które podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.
- c) osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- d) osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich;
- e) osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- f) osoby z niepełnosprawnością – osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- g) członkowie gospodarstw domowych sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z nich nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad osobą z niepełnosprawnością;
- a) osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;
- i) osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*;

j) osoby odbywające kary pozbawienia wolności;

k) osoby korzystające z PO PŻ.

7. Podmiot ekonomii społecznej (PES)

- a. **spółdzielnia socjalna**, o której mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych;
- b. **jednostka reintegracyjna**, realizująca usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym:
  - i. CIS i KIS;
  - ii. ZAZ i WTZ, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- c. **organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3¹** ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- d. **spółdzielnia, której celem jest zatrudnienie** tj. spółdzielnia pracy lub spółdzielnia inwalidów i niewidomych, działające w oparciu o ustawę z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze;
- e. **koło gospodyń wiejskich**, o którym mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich;
- f. **zakład pracy chronionej**, o którym mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

8. Przedsiębiorstwo społeczne (PS)

Zgodnie z definicją wskazaną w rozdziale 3 ust. 28 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*, **przedsiębiorstwem społecznym** jest podmiot ekonomii społecznej, który spełnia **łącznie** poniższe warunki:

- a) posiada osobowość prawną i prowadzi:
  - i) działalność **gospodarczą** zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym, lub
  - ii) działalność **odpłatną pożytku publicznego** w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub

---

¹ **art. 3 ust. 3** ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wymienia:

- 1) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego;
- 2) stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) spółdzielnie socjalne;
- 4) spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników. - o ile udział sektora publicznego w tej spółce wynosi nie więcej niż 50%

- iii) działalność **oświatową** w rozumieniu art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, lub
- iv) działalność **kulturalną** w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej,

b) **zatrudnia co najmniej 30% osób**, które należą do minimum jednej z poniższych grup:

- i) osoby bezrobotne² w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- ii) osoby do 30. roku życia oraz po ukończeniu 50. roku życia, posiadające status³ osoby poszukującej pracy, bez zatrudnienia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- iii) osoby poszukujące⁴ pracy niepozostające w zatrudnieniu lub niewykonujące innej pracy zarobkowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- iv) osoby niepełnosprawne⁵ w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- v) osoby z zaburzeniami psychicznymi⁶ w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;

---

² Zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne

³ Zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako poszukujące pracy i **bez zatrudnienia** – tj. nie wykonujące pracy na podstawie umowy o pracę, ani stosunku służbowego ani umowy o pracę nakładczą

⁴ Zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako poszukujące pracy i **nie pozostające w zatrudnieniu** – tj. nie są zatrudnione na umowie o pracę, ani na podstawie stosunku służbowego ani umowy o pracę nakładczą, i **nie wykonujące innej pracy zarobkowej** – tj. nie wykonywujące pracy ani nie świadczące usług na podstawie umów cywilnoprawnych, w tym umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub umowy o pomocy przy zbiorach w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników albo nie wykonujące pracy w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych.

⁵ Osoby, których **niepełnosprawność** została potwierdzona orzeczeniem:

- 1) o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności lub
- 2) o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów, lub
- 3) o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

⁶ Osoby z **zaburzeniami psychicznymi** to osoby:

- a) chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne),
- b) upośledzone umysłowo,
- c) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym

- vi) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1–3 i 5–7 ustawy⁷ z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- vii) osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników⁸ w pełnym zakresie na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, jeżeli ich dochód ustalany zgodnie z art. 7 ust. 5–10 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134, z późn. zm.) wynosi nie więcej niż dochód z 6 hektarów przeliczeniowych;
- viii) osoby spełniające kryteria⁹, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ix) osoby o których mowa w art. 49 pkt 7¹⁰ ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;

⁷ Osoby, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym to osoby:

- 1) bezdomne realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- 2) uzależnione od alkoholu,
- 3) uzależnione od narkotyków lub innych środków odurzających,
- 5) długotrwale bezrobotne w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 6) zwalniane z zakładów karnych, mające trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- 7) uchodźcy realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,

⁸ 1. W przypadku ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333).

2. Ustalając dochód rodziny uzyskany z gospodarstwa rolnego, do powierzchni gospodarstwa stanowiącego podstawę wymiaru podatku rolnego wlicza się obszary rolne oddane w dzierżawę, z wyjątkiem:

- 1) oddanej w dzierżawę, na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego;
- 2) gospodarstwa rolnego wniesionego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną;
- 3) gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

3. Ustalając dochód rodziny uzyskany przez dzierżawcę gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę na zasadach, o których mowa w pkt 2, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.

4. Ustalając dochód rodziny uzyskany z wdzierżawionego od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa gospodarstwa rolnego, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.

5. W przypadku gdy prawo do świadczenia wychowawczego ustala się na dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego, ustalając dochód, uwzględnia się tylko dochód dziecka.

6. W przypadku gdy rodzina uzyskuje dochody z gospodarstwa rolnego oraz dochody pozarolnicze, dochody te sumuje się.

<https://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/obwieszczenie-w-sprawie-wysokosci-przecietnego-dochodu-z-pracy-w-indywidualnych-gospodarstwach-rolnych-z-1-ha-przeliczeniowego-w-2020-roku,278,8.html> - obwieszczenie z 22.09.2021: dochód (roczny) z 1 ha przeliczeniowego wyniósł w 2020 r. 3819 zł. więc dochód miesięczny z 6 ha - 1909,50 zł

⁹ „kryteria dochodowe” - w przypadku osoby samotnie gospodarującej dochód nie przekracza 776 zł miesięcznie, a w przypadku osoby w rodzinie - dochód na osobę nie przekracza 600 zł miesięcznie.

¹⁰ Są to poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonyjący innej pracy zarobkowej **opiekunowie osoby niepełnosprawnej**, z wyłączeniem opiekunów osoby niepełnosprawnej pobierających świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, lub zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów

- x) osoby usamodzielniane¹¹, o których mowa w art. 140 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- xi) osoby ubogie pracujące¹²;
- c) jest podmiotem, który **nie dystrybuuje zysku lub nadwyżki bilansowej** pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, ale przeznaczają go na wzmocnienie potencjału przedsiębiorstwa jako kapitał niepodzielny oraz w określonej części na reintegrację zawodową i społeczną;
- d) jest zarządzany na zasadach **demokratycznych**, co oznacza, że struktura zarządzania przedsiębiorstwem społecznym lub jego struktura własnościowa opiera się na współzarządzaniu w przypadku spółdzielni, akcjonariacie pracowniczym lub zasadach partycypacji pracowników, co podmiot określa w swoim statucie lub innym dokumencie założycielskim;
- e) **wynagrodzenia wszystkich pracowników, w tym kadry zarządzającej są ograniczone limitami**, tj. nie przekraczają wartości, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. przeciętne miesięczne wynagrodzenie nie przekracza 3-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni);
- f) **zatrudnia** w oparciu o umowę o pracę, spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną (z wyłączeniem osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych, które prowadzą działalność gospodarczą) **co najmniej trzy osoby**, w wymiarze czasu pracy co najmniej ¼ etatu, a w przypadku umów cywilnoprawnych na okres nie krótszy niż 3 miesiące i obejmujący nie mniej niż 120 godzin pracy łącznie przez wszystkie miesiące, przy zachowaniu proporcji zatrudnienia określonych w lit. b.
- g) prowadzi wobec zatrudnionych osób, o których mowa w lit. b), uzgodniony z tymi osobami i określony w czasie **proces reintegracyjny**¹³, mający na celu zdobycie lub odzyskanie kwalifikacji zawodowych lub kompetencji kluczowych¹⁴.

Usługę weryfikacji czy dany podmiot spełnia cechy PS świadczą, zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego*

¹¹ **Osoby usamodzielniane** to osoby opuszczające, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo - wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną oraz osoby, których pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej ustał na skutek śmierci osób tworzących rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka, w okresie 6 miesięcy przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności.

¹² Osoby **ubogie pracujące** to osoby wykonujące pracę, za którą otrzymują wynagrodzenie i które są uprawnione do korzystania z pomocy społecznej na podstawie przesłanki ubóstwo, tj. której dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej, tj. w przypadku osoby samotnie gospodarującej dochód nie przekracza 776 zł miesięcznie, a w przypadku osoby w rodzinie - dochód na osobę nie przekracza 600 zł miesięcznie.

¹³ **Reintegracja** - odbudowa i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu (reintegracja społeczna) oraz odbudowa i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy (reintegracja zawodowa).

¹⁴ **Kompetencje kluczowe oraz umiejętności uniwersalne** niezbędne na rynku pracy – zgodnie z RPO WM: umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy.

Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej na terenie Polski, na zasadach określonych w tychże Wytycznych. W LOWES weryfikujemy status PS w oparciu o Załącznik nr 8.

9. Wsparcie finansowe

Wsparcie finansowe – stawka jednostkowa na tworzenie nowych miejsc pracy oraz wsparcie pomostowe jest udzielane w oparciu o wspólny dla województwa mazowieckiego **Regulamin udzielania wsparcia finansowego i usług towarzyszących przez OWES w projektach współfinansowanych w ramach EFS** oraz zapisy par. V poniżej.

10. Pomoc *de minimis*

Pomoc udzielana zgodnie z przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy *de minimis*, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:

1. Ustawą z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
2. Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu artykułu 107 i 108 Traktatu;
3. Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania artykułu 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*;
4. Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.

III. Rekrutacja uczestników – Klientów LOWES

1. Rekrutacja Klientów LOWES prowadzona będzie w trybie ciągłym we współpracy m.in. z Powiatowymi Urzędami Pracy, Ośrodkami Pomocy Społecznej/ Centrami Usług Społecznych i Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie, pełnomocnikami ds. ngo/es na całym Obszarze działania LOWES.
2. Informacja o działaniach LOWES dystrybuowana będzie za pomocą kanałów informacji dostosowanych do poszczególnych środowisk i grup odbiorców, np.: strony www, media społecznościowe, tablice ogłoszeń, parafie, lokalne i branżowe media a także spotkania animacyjne i informacyjne, bezpośrednie rozmowy z osobami i podmiotami zainteresowanymi udziałem w Projekcie. Działania rekrutacyjne w szczególności prowadzą Animatorzy i Doradcy Kluczowi LOWES.
3. Wsparcie LOWES nie jest uzależnione od pochodzenia, wieku, płci, wyznania, orientacji seksualnej osób ubiegających się o udział w Projekcie i Klientów LOWES.
4. W ramach rekrutacji preferowane będą następujące osoby i grupy:
  - a. osoby bezrobotne, w szczególności długotrwale bezrobotne;
  - b. osoby wychodzące z WTZ, CIS, ZAZ, placówek opiekuńczo-wychowawczych, zakładów poprawczych i innych tego typu placówek;
  - c. osoby z niepełnosprawnościami, osoby z zaburzeniami psychicznymi;
  - d. osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z projektów w ramach PI 9i, a których ścieżka reintegracji wymaga dalszego wsparcia w ramach PI 9.3;

- e. realizator LOWES wybierając GI do wsparcia finansowego będzie preferował tworzenie Nowych miejsc pracy i PS w kluczowych sferach rozwojowych wskazanych w Działaniu I.4 Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, tj. zrównoważony rozwój, solidarność pokoleń, polityka rodzinna, turystyka społeczna, budownictwo społeczne, lokalne produkty kulturowe oraz w kierunkach rozwoju określonych w Strategii Rozwoju Województwa i w Regionalnym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej.
- f. W dalszej kolejności brana jest pod uwagę kolejność zgłoszeń oraz dostępność środków przeznaczonych na wsparcie u Realizatora LOWES.
5. Do udziału w Projekcie kwalifikowane są osoby, które zadeklarują chęć udziału w Projekcie i spełnią poniższe **warunki skorzystania ze wsparcia LOWES:**
- zapoznanie się z Regulaminem Świadczenia Usług LOWES;
  - dostarczenie prawidłowo wypełnionych następujących dokumentów:
    - w przypadku osób fizycznych:
      - Formularza zgłoszeniowego dla osób fizycznych (Załącznik nr 1), w tym Oświadczenia uczestnika projektu i Deklaracji uczestnictwa w Projekcie;
    - w przypadku osób prawnych:
      - Formularza zgłoszeniowego instytucji (Załącznik nr 2),
      - osoby fizyczne reprezentujące osobę prawną wypełniają dokumenty jako osoby fizyczne (ppkt i)
  - wyrażenie zgody na przeprowadzanie działań monitoringowych, ewaluacyjnych lub/i kontrolnych przez Realizatora LOWES,
    - w przypadku osób fizycznych:
      - w tym do 4 tygodni po zakończeniu udziału w Projekcie dane dot. statusu na rynku pracy oraz informacje nt. udziału w kształceniu lub szkoleniu oraz uzyskania kwalifikacji lub nabycia kompetencji;
    - w przypadku osób prawnych:
      - w tym w zakresie kondycji ekonomicznej i społecznej PES zarówno w trakcie świadczenia wsparcia, jak również po jego zakończeniu przez okres co najmniej 3 lat;
  - spełnienie wymogów kwalifikowalności i dopełnienie wszystkich wymogów procedury rekrutacyjnej określonej dla danej usługi LOWES.
6. Klient LOWES jest świadomy tego, iż Realizator LOWES, może wykorzystać nieodpłatnie i bezterminowo wizerunek Klienta LOWES, za jego zgodą. Wyrażenie zgody na używanie i rozpowszechnianie wizerunku/ głosu/ wypowiedzi Klienta LOWES jest dobrowolne. Wyrażenie zgody jest jednoznaczne z tym, iż fotografie, filmy lub nagrania wykonane podczas zajęć lub/i spotkań mogą zostać umieszczone na stronie internetowej LOWES oraz wykorzystane w materiałach informacyjnych i promocyjnych.
7. **Klient LOWES zobowiązany jest do:**
- dostarczania do Realizatora LOWES wymaganych załączników m.in. oświadczeń i zaświadczeń oraz innych dokumentów niezbędnych do udzielenia danego rodzaju wsparcia;
  - podpisywania dokumentów świadczących o przebiegu wsparcia (np. list obecności);
  - terminowego wywiązywania się z powierzonych zadań / obowiązków w ramach prowadzonego wsparcia;
  - wypełnienia ankiet, testów związanych z monitoringiem i ewaluacją procesu wsparcia;
  - współpracy z Realizatorem i kadrą LOWES;
  - poinformowania Realizatora LOWES o zakończeniu udziału w Projekcie, a **w ciągu 4 tygodni po zakończeniu udziału - udostępnienia danych dot. swojego statusu na rynku pracy** oraz informacji nt. udziału w kształceniu lub szkoleniu oraz uzyskaniu kwalifikacji lub nabyciu kompetencji
8. Realizator LOWES zastrzega sobie prawo do **skreślenia Klienta LOWES z listy uczestników** w przypadku:
- poważnego naruszenia zasad współżycia społecznego;

- b. złożenia fałszywych oświadczeń na dowolnym etapie realizacji Projektu;
  - c. nieprzestrzegania Regulaminu Świadczenia Usług LOWES lub innych dokumentów i regulaminów udostępnionych przez Realizatora LOWES w ramach określonej formy wsparcia.
9. **Realizator LOWES zobowiązany jest do:**
- a. realizacji bezpłatnego wsparcia na rzecz Klienta LOWES, zgodnie z zawartymi umowami;
  - b. przestrzegania ustalonych terminów działań;
  - c. dbania o jakość udzielanego wsparcia, w tym informowania Klientów LOWES o możliwości składania uwag;
  - d. informowania Klienta LOWES o wszelkich zmianach związanych z realizacją wsparcia;
  - e. pomocy Klientowi LOWES w wypełnieniu dokumentów związanych z ubieganiem się o wsparcie w ramach Projektu.
10. Spośród Klientów LOWES rekrutowane są Grupy Inicjatywne (GI)/PES. Procedura rekrutacji GI/PES obejmować będzie wypełnienie Formularza wstępnej rekrutacji dla osoby fizycznej (Załącznik nr 3) lub Formularza wstępnej rekrutacji dla osoby prawnej (Załącznik nr 4).
11. Do kolejnego etapu – usług doradztwa kluczowego, specjalistycznego i biznesowego - zakwalifikowane zostaną te GI/PES, które uzyskają co najmniej 50% punktów podczas oceny Formularza wstępnej rekrutacji dokonywanej przez Realizatora LOWES.
Kryteria oceny: efekt społeczny, zasoby ludzkie, adekwatność działań do potrzeb środowiska, wykonalność przedsięwzięcia.
Do etapu usług doradztwa specjalistycznego mogą też przejść przedstawiciele JST, którzy potrzebują wsparcia we wdrożeniu instrumentów ekonomii społecznej, np. zastosowania ustawy PZP.
12. Rekrutacja spośród Klientów LOWES zainteresowanych wnioskowaniem o wsparcie finansowe na utworzenie miejsc/a pracy, do kolejnego etapu - doradczego przygotowującego do wnioskowania o wsparcie finansowe - prowadzona jest w oparciu o kryteria: czy planowane jest utworzenie miejsc pracy dla:
- a. osób, które uprzednio korzystały z projektów w PI 9.1, a których ścieżka reintegracji wymaga dalszego wsparcia w PI 9.3.;
  - b. osób o szczególnym statusie na rynku pracy (np. os. z niepełnosprawnościami, os. długotrwale bezrobotne, kobiety)
  - c. uczestnik WZ, ZAZ, CIS,
- oraz spójność branży w której ma być utworzone miejsce pracy z kluczowymi sferami rozwojowymi z KPRES.
Ocena ww. kryteriów odbywa się za pomocą Formularza pogłębionej diagnozy (Załącznik nr 6).

IV. Usługi wsparcia merytorycznego

IV.A. Usługi informacyjne

1. W ramach LOWES świadczone są następujące usługi informacyjne:
  - a. udzielanie informacji telefonicznie, mailowo, zdalnie, online, osobiście nt. ekonomii społecznej i oferty Projektu wszystkim Klientom LOWES oraz osobom zainteresowanym udziałem w Projekcie. Informacje udzielane są w godzinach pracy LOWES;
  - b. spotkania informacyjne – dla Klientów LOWES oraz osób/środowisk zainteresowanych udziałem w Projekcie prowadzone w terenie przez Animatorów LOWES;
  - c. strona internetowa LOWES.
2. Usługi informacyjne skierowane są do wszystkich osób spełniających warunki kwalifikowalności udziału.

IV.B. Działania animacyjne

1. Usługi animacji lokalnej świadczone przez LOWES służą przede wszystkim:
  - a. tworzeniu środowiska przyjaznego rozwojowi ekonomii społecznej, w tym poprzez działania o charakterze edukacyjnym, zachęcaniu nowych podmiotów, osób i instytucji do angażowania się w różne formy działalności PES, w tym w zakresie realizacji usług społecznych.
  - b. zachęcaniu różnych podmiotów, instytucji (w tym JST) i osób do wspierania PES, w tym przede wszystkim zamawiania ich towarów i usług przy zastosowaniu społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych
2. Usługi animacji lokalnej w zakresie rozwoju ekonomii społecznej realizowane są m. in. w następujących formach:
  - a. spotkań animacyjnych - spotkania z przedstawicielami różnych grup społecznych, sektorów lub subregionów, regionów,
  - b. diagnozy środowiska lokalnego - wspólne ustalenie celu diagnozy, wsparcie przy tworzeniu narzędzi badawczych, pozyskiwaniu danych i ich opracowaniu,
  - c. budowania partnerstw rozwojowych - formalne ustalenie zasad i celów współpracy różnych stron, kierunków działań, analiza zasobów i możliwości partnerstwa w celu rozwoju PES i PS,
  - d. dialogu obywatelskiego - w tym konsultacje społeczne obejmujące także sektor biznesu,
  - e. współpracy z samorządami lokalnymi w zakresie planowania strategicznego na terenie działalności OWES uwzględniającego ekonomię społeczną w rozwoju lokalnym. Współpraca ta może obejmować przede wszystkim: wsparcie w przygotowywaniu diagnozy potencjału i potrzeb PES/ES z danego terenu, w tym w zakresie realizacji usług społecznych.
3. LOWES prowadzi działania animacyjne poprzez Animatorów.
4. LOWES inicjuje działania animacyjne lub odpowiada na potrzeby zgłaszane przez poszczególne osoby, grupy, podmioty działające na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.
5. Środowiska/społeczności lokalne zainteresowane przygotowaniem i wspólną realizacją inicjatyw ukierunkowanych na rozwój ekonomii społecznej kontaktują się z Animatorem, który umawia się na spotkanie animacyjne ze środowiskiem/społecznością lokalną.
6. Jeżeli spotkanie/spotkania potwierdzą gotowość grupy do przygotowania i wspólnej realizacji inicjatyw ukierunkowanych na rozwój ekonomii społecznej, wówczas Realizator LOWES podpisuje z grupą Porozumienie na rzecz przedsięwzięć ekonomii społecznej (Porozumienie Środowiska - Załącznik nr 5) i wspiera ją w kierunku przygotowania i wspólnej realizacji inicjatyw ukierunkowanych na rozwój ekonomii społecznej.
7. Usługi animacyjne są dokumentowane poprzez: listy obecności ze spotkań informacyjnych i animacyjnych, i/lub Porozumienia Środowiska, i/lub Formularze wstępnej rekrutacji dla osób fizycznych i dla osób prawnych.

IV.C. Usługi doradztwa kluczowego, specjalistycznego i biznesowego (usł. inkubacyjne i biznesowe)

1. W ramach Projektu przewidziane są następujące rodzaje doradztwa:
  - a. ogólne/kluczowe, świadczone przez Doradców Kluczowych;
  - b. specjalistyczne, świadczone przez Doradców Specjalistycznych;
  - c. biznesowe, świadczone przez Doradców Biznesowych;
  - d. doradztwo z zakresu zamówień publicznych;
  - e. doradztwo z zakresu usług społecznych i ich realizacji.
2. Doradztwo jest usługą świadczoną na rzecz Klientów LOWES.

3. W przypadku Klientów LOWES – PES prowadzących działalność gospodarczą (oraz w niektórych przypadkach PES prowadzących statutową działalność odpłatną), na etapie kwalifikacji weryfikacji podlega możliwość przyznania pomocy *de minimis*, w oparciu o:
- Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis* (aktualny wzór określony w *Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis*);
  - Kopie wszystkich zaświadczeń o pomocy *de minimis* jakie przedsiębiorstwo otrzymało w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat, albo oświadczenia o wielkości pomocy *de minimis* otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenie o nieotrzymaniu takiej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
  - Sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy (lub jeśli nie było tworzone - inny dokument finansowo-księgowy potwierdzający wielkość obrotów oraz poziom zatrudnienia, ewentualnie Oświadczenie o wielkości przedsiębiorstwa);
  - Wyciąg z KRS; statut / akt założycielski PES.
4. **Ze wsparcia specjalistycznego i biznesowego LOWES nie może skorzystać przedsiębiorstwo¹⁵**, które:
- wraz planowanym wsparciem LOWES otrzymałoby łącznie w bieżącym roku podatkowym oraz w dwóch poprzedzających go latach podatkowych pomoc *de minimis* przekraczającą kwotę 200 000 EUR (lub 100 000 EUR w przypadku działalności w sektorze transportu drogowego towarów);
  - prowadzi działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury, objętym rozporządzeniem Rady (WE) nr 104/2000;
  - zajmuje się produkcją podstawową produktów rolnych;
  - prowadzi działalność w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach:
    - kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów podstawowych lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą;
    - kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu przekazania jej w części lub w całości producentom podstawowym;
  - prowadzi działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. nie udziela się pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej;
  - jeśli pomoc jest uwarunkowana pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy.
- Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w sektorach, o których mowa powyżej w lit. b, c, d, i zarazem działalność w obszarach nie objętych wyłączeniem, to wsparcia udziela się w związku z działalnością w obszarach nie objętych wyłączeniem, pod warunkiem zapewnienia rozdzielania działalności lub wyodrębnienie kosztów, by działalność w obszarach wyłączonych z zakresu nie odnosiła korzyści z przyznanej pomocy *de minimis*.
5. Z Klientami LOWES, którzy pozytywnie przejdą proces kwalifikacji, Realizator LOWES zawiera Umowę o świadczenie specjalistycznego wsparcia szkoleniowo-doradczego (Załącznik nr 7) oraz, w przypadku udzielania pomocy *de minimis*, wydaje Zaświadczenie o pomocy *de minimis*.

¹⁵ Przedsiębiorstwo w rozumieniu przepisów o pomocy *de minimis*, przywołanych w Rozdziale II pkt 10, a w szczególności załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

6. Proces tworzenia i ekonomizacji podmiotu odbywa się poprzez zindywidualizowane wsparcie prowadzone przez kluczowego doradcę/zespół doradców. W ramach indywidualnej ścieżki wsparcia (**ISW**) możliwe jest otrzymanie instrumentów wspierających w tym: szkoleniowych (w tym zawodowych), doradczych (ogólnych i specjalistycznych), partnerstwa, biznesowych, udzielania wsparcia finansowego (dot. tworzenia miejsc pracy), dopasowanych do konkretnych potrzeb klienta, w wymiarze uwzględniającym możliwości budżetu Projektu.
7. Doradztwo może mieć formę spotkania indywidualnego, grupowego, online, zdalnego, lub doradztwa mailowego i telefonicznego.
8. Rolą Doradców Kluczowych jest:
  - a. tworzenie przestrzeni do poszerzania wiedzy, wymiany doświadczeń i inspiracji w zakresie tworzenia PS lub ich rozwoju;
  - b. wspieranie Klientów LOWES zamierzających utworzyć Nowe miejsca pracy w PS lub PES.
9. Doradcy specjalistyczni świadczą doradztwo w zakresie m.in. prawnym, księgowo-podatkowym, finansowym, marketingowym, zarządzania zespołem, komunikacji interpersonalnej, doradztwa zawodowego i biznesowego, zamówień publicznych, usług społecznych.
10. Zakres tematyczny **doradztwa biznesowego** obejmuje minimalnie następujące działania na rzecz budowania konkurencyjności produktów i usług przedsiębiorczości społecznej:
  - a. doradztwo branżowe, związane z przedmiotem prowadzonej przez PES działalności gospodarczej lub statutowej odpłatnej (dopasowane dla konkretnego klienta – obejmuje również doradztwo zawodowe),
  - b. poszukiwanie partnerów, identyfikacja nisz rynkowych, przygotowanie danych i ofert,
  - c. przygotowywanie i praca nad biznesplanem.
11. Zakres tematyczny doradztwa z zakresu **zamówień publicznych** obejmuje minimalnie następujące zagadnienia:
  - a. motywowanie do szukania zamówień i składania ofert, przez przedsiębiorstwa społeczne, w procedurach zamówień publicznych, w tym społecznie odpowiedzialnych zamówieniach publicznych,
  - b. pomoc w opracowaniu i składaniu ofert przez przedsiębiorstwa społeczne.
12. Zakres tematyczny doradztwa z zakresu **usług społecznych** i ich realizacji obejmuje minimalnie następujące zagadnienia:
  - a. standardy realizacji wybranych usług społecznych,
  - b. rozpoczynanie działalności w zakresie świadczenia usług społecznych,
  - c. przygotowanie oferty realizacji usług społecznych, zarządzanie, monitoring i ewaluacja realizacji usług społecznych.
13. Usługi towarzyszące wsparciu finansowemu mają formę zindywidualizowanych usług - wsparcia merytorycznego w funkcjonowaniu PS na rynku poprzez podnoszenie wiedzy i rozwijanie umiejętności potrzebnych do prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa, w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną funkcjonowania PS. Wsparcie to jest dostosowane do potrzeb założycieli i pracowników przedsiębiorstwa. Realizator LOWES umożliwia wykorzystanie różnorodnych form nabywania wiedzy i umiejętności na przykład takich jak szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne itp.
14. W zależności od indywidualnych potrzeb PS możliwe jest dostarczanie i rozwijanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych pracowników PS, potrzebnych do pracy w PS (odpowiednio do roli danej osoby w PS).
15. W zależności od indywidualnych, zdiagnozowanych potrzeb osób zatrudnianych na Nowym miejscu pracy Realizator LOWES może zapewnić usługi wsparcia o charakterze reintegracyjnym, mające na celu utrzymanie zatrudnienia poprzez wsparcie specjalistów w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej, obejmujące działania motywacyjne, pomoc w określeniu rozwoju zawodowego, budowanie kompetencji społecznych, kompetencji zawodowych, w tym kompetencji ogólnozawodowych, kompetencji podstawowych oraz

zagadnienia z zakresu budowania zespołu i rozwiązywania konfliktów, w okresie do 12 miesięcy od podjęcia zatrudnienia w PS lub dłużej jeśli istnieje uzasadniona potrzeba do kontynuacji w przypadku danej osoby.

16. W przypadku zdiagnozowania potrzeby indywidualnego specyficznego doradztwa specjalistycznego Realizator LOWES może zaangażować doradcę specjalistycznego spoza portfolio wykazanego w procesie akredytacji LOWES.
17. Usługi doradcze będą realizowane w czasie i miejscu dogodnym dla Klienta LOWES.
18. Usługi doradcze są dokumentowe m.in. poprzez listę obecności (w przypadku doradztwa grupowego), Indywidualną Ścieżkę Wsparcia i jej bieżący monitoring dokonywany przez Doradcę Kluczowego, Umowę o udzieleniu specjalistycznego wsparcia szkoleniowo-doradczego, kartę/protokół doradztwa (doradztwo specjalistyczne), kopie maili / zrzuty ekranu z doradztwa online itp.

IV.D. Usługi szkoleniowe

1. LOWES organizuje i realizuje lub zapewnia dostęp do następujących rodzajów szkoleń, zgodnie z profilem działalności i potrzebami Klientów LOWES, uwzględniając możliwości budżetu Projektu:
  - a. ogólnych, wspierających proces tworzenia Nowych miejsc pracy, i/lub rozwoju PES
  - b. specjalistycznych, w tym poświęconych wybranym zagadnieniom branżowym, specyficznym dla działalności PES,
  - c. zawodowych, nastawionych na uzyskanie konkretnych kwalifikacji przez Klientów LOWES, za wyjątkiem szkoleń, których obowiązek przeprowadzenia wynika z przepisów prawa.
2. Tematyka oferty szkoleniowej POWES dotyczy minimum poniższych obszarów:
  - a. powołanie PES i PS z uwzględnieniem poszczególnych form prawnych i typów,
  - b. prowadzenie działalności gospodarczej i statutowej w sferze ekonomii społecznej (z uwzględnieniem poszczególnych form prawnych i typów PES),
  - c. zarządzanie organizacją, planowanie strategiczne, poszukiwanie i wdrażanie innowacji zarządzanie finansowe (z uwzględnieniem zwrotnych i bezzwrotnych mechanizmów), zarządzanie zasobami ludzkimi,
  - d. aspekty prawne (np. ustawy o samorządzie terytorialnym, ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawa o spółdzielniach socjalnych, ustawa Prawo zamówień publicznych z wyszczególnieniem klauzul społecznych), aspekty finansowe i rachunkowe działalności w sferze ekonomii społecznej,
  - e. tworzenie biznesplanów oraz marketing (w tym badanie rynku, tworzenie strategii cenowej, pozyskiwanie klientów, etc.),
  - f. budowanie powiązań kooperacyjnych,
  - g. restrukturyzacja działalności,
  - h. lokalne strategie, ciała doradczo-konsultacyjne i rady działalności,
  - i. zakładanie i prowadzenie PES o charakterze reintegracyjnym,
  - j. umiejętności społeczne (budowanie szerokich powiązań kooperacyjnych w ramach partnerstw, sieci współpracy lokalnych podmiotów w celu rozwoju PS), kompetencje związane z pracą z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym,
  - k. usługi społeczne, w tym w formule zdeinstytucjonalizowanej – wsparcie rozwoju i standardów jakości realizacji usług.
3. Szkolenia świadczone są na rzecz Klientów LOWES objętych usługami Doradcy Kluczowego lub Animatora. Zakres szkoleń jest zaplanowany w ISW i podlega monitoringowi ze strony Doradcy Kluczowego.

4. Szkolenia są organizowane dla pojedynczych Klientów LOWES lub grupy Klientów LOWES o podobnych potrzebach edukacyjnych.

V. Wsparcie finansowe

V.A. Szczegółowe, uzupełniające postanowienia dotyczące wsparcia finansowego

1. Niniejszy rozdział ma charakter uzupełniający względem *Regulaminu udzielania wsparcia finansowego i usług towarzyszących przez OWES w projektach współfinansowanych w ramach EFS*. W razie niespójności – pierwszeństwo mają zapisy Regulaminu, o którym mowa w zadaniu pierwszym.
2. Klient LOWES, którego Wniosek otrzymał rekomendację KOW do udzielenia wsparcia finansowego i/lub pomostowego i znajduje się na liście rankingowej, a pula środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia finansowego przez Realizatora LOWES nie jest wyczerpana, w przypadku braku możliwości zawarcia Umowy o udzielenie wsparcia finansowego w ciągu 10 dni roboczych od ogłoszenia listy rankingowej może otrzymać (na żądanie) **Promesę** zawarcia tej Umowy.
3. W Promesie wskazuje się termin podpisania Umowy o udzielenie wsparcia finansowego oraz warunki formalne, jakie musi spełnić Klient LOWES aby zawrzeć ww. Umowę, w szczególności:
  - a. zawarcie umowy o pracę / spółdzielczej umowy o pracę z osobami wskazanymi we Wniosku, na warunkach określonych w Biznesplanie;
  - b. przekazanie pisemnego oświadczenia osoby, która zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy oraz odpowiedniego aktualnego zaświadczenia, potwierdzającego spełnienie przez tę osobę warunków, odpowiednio do rodzaju przestanki wykluczającej, np.:
    - i. status na rynku pracy - zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy o przybywaniu w rejestrze osób bezrobotnych / oświadczenie i/lub zaświadczenie z ZUS
    - ii. aktualne zaświadczenie z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej o korzystaniu z pomocy / oświadczenie
    - iii. aktualne zaświadczenie/orzeczenie o stopniu niepełnosprawności;
  - c. uzyskanie wpisu w Rejestrze Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) / zarejestrowanie działalności oświatowej/ działalności kulturalnej / wprowadzenie stosownych zapisów statutowych lub uchwał dot. działalności odpłatnej na Obszarze działania LOWES (w przypadku utworzenia nowego PS lub przekształcenia z PES);
  - d. ustanowienie zabezpieczenia zwrotu wsparcia finansowego na wypadek niedotrzymania warunków Umowy o udzielenie wsparcia finansowego;
  - e. przedstawienie potwierdzenia posiadania konta bankowego;
  - f. w przypadku gdy finansowane będą prace remontowe/budowlane - udokumentowanie prawa do zajmowania lokalu co najmniej w Okresie trwałości PES (3 lata);
  - g. przekazanie innych oświadczeń, o których mowa w *Regulaminie udzielania wsparcia finansowego i usług towarzyszących przez OWES w projektach współfinansowanych w ramach EFS*.
  - h. spełnianie innych warunków niezbędnych do otrzymania wsparcia finansowego przewidzianych w Regulaminie LOWES (m.in. dot. kryteriów PS; warunki dot. pomocy *de minimis*, brak zaległości publiczno-prawnych);jeśli ich dopełnienie nie było możliwe w dniu składania Wniosku, bądź zaszły zmiany w okresie między złożeniem Wniosku a dniem zawierania Umowy o udzielenie wsparcia finansowego;

4. Wsparcie finansowe jest wypłacana na zasadzie zaliczki. Dopuszczalne jest poniesienie przez PS wydatków przewidzianych w Biznesplanie ze środków własnych lub zwrotnych instrumentów finansowych, a następnie zrefundowanie ich ze Wsparcia finansowego, po uzyskaniu uprzedniej zgody Realizatora LOWES.
5. Wsparcie finansowe, co do zasady, jest wypłacana w transzach, przy czym:
  - a. pierwsza transza może mieć wartość maksymalnie 80% wartości przyznanej kwoty wsparcia finansowego,
  - b. druga transza w wysokości odpowiadającej różnicy między 100% przyznanej kwoty a wartością pierwszej transzy, zostanie wypłacona po prawidłowym rozliczeniu co najmniej 75% wartości pierwszej transzy Wsparcia finansowego.
6. W uzasadnionych, wg oceny Realizatora LOWES, przypadkach, możliwa jest wypłata całości Wsparcia finansowego w jednej transzy.
7. Wsparcie pomostowe jest wypłacane przez okres 6 (sześciu), lub do 12 miesięcy – w przypadku przedłużonego wsparcia pomostowego, zgodnie z zapisami Umowy o udzielenie wsparcia finansowego, na zasadzie zaliczki. Kolejna transza może zostać przekazana pod warunkiem prawidłowego rozliczenia poprzedniej.
8. W uzasadnionych, wg oceny Realizatora LOWES, przypadkach, możliwa jest wypłata wsparcia pomostowego w mniejszej liczbie transz niż 6.
9. Realizator LOWES, nie rzadziej niż 1 raz na kwartał, prowadzi w Okresie Trwałości¹⁶ monitoring trwałości utworzonych miejsc pracy, prawidłowości wydatkowania wsparcia finansowego, realizacji celów społecznych i celów ekonomicznych (wg załącznika nr 9), na których realizację zostały udzielone środki finansowe, monitoring spełnienia łącznie wszystkich cech przedsiębiorstwa społecznego, o których mowa w definicji tego podmiotu. Monitoring może odbywać się po zakończeniu realizacji Projektu LOWES.
10. Realizator LOWES w ciągu 3 lat od zakończenia wsparcia w Projekcie prowadzi monitoring trwałości PES, tj. czy przed upływem **trzech lat od zakończenia wsparcia w Projekcie**, podmiot nie przekształcił się w podmiot gospodarczy niespełniający definicji podmiotu ekonomii społecznej, a w przypadku likwidacji tego podmiotu ekonomii społecznej majątek zakupiony w związku z udzieleniem wsparcia finansowego zostanie ponownie wykorzystany na wsparcie przedsiębiorstwa społecznego, o ile przepisy prawa nie stanowią inaczej.
11. Na potrzeby ewaluacji Projektu Realizator LOWES prowadzi monitoring trwałości miejsc pracy utworzonych w PS w okresie do 36 miesięcy od ich utworzenia.

VI. Postanowienia końcowe

1. Ostateczna interpretacja Regulaminu, wiążąca dla osób ubiegających się o udział w Projekcie i Klientów LOWES, należy do Realizatora LOWES.
2. Realizator LOWES ma prawo do zmiany niniejszego Regulaminu.
3. Realizator LOWES nie ponosi odpowiedzialności za zmiany w dokumentach programowych i wytycznych do Regionalnego Programu Operacyjnego woj. Mazowieckiego wprowadzonych przez Instytucje Zarządzające lub Pośredniczące, oraz w innych dokumentach krajowych i unijnych, mających wpływ na realizację działań LOWES.

---

¹⁶ Okres trwałości:

- a) przez 12 miesięcy od dnia utworzenia miejsca pracy,
- b) przez 6 miesięcy od zakończenia wsparcia pomostowego - w przypadku przedłużenia wsparcia pomostowego powyżej 6 miesięcy lub przyznania wyłącznie wsparcia pomostowego bez wsparcia finansowego na utworzenie miejsca pracy.

VII. Załączniki

1. Formularz zgłoszeniowy dla osób fizycznych (w tym oświadczenie o danych osobowych i deklaracja przystąpienia do projektu)
2. Formularz zgłoszeniowy instytucji
3. Formularz wstępnej rekrutacji dla osoby fizycznej
4. Formularz wstępnej rekrutacji dla osoby prawnej
5. Porozumienie na rzecz przedsięwzięć ekonomii społecznej (Porozumienie Środowiska)
6. Formularz pogłębionej diagnozy
7. Umowa o świadczenie specjalistycznego wsparcia szkoleniowo-doradczego
8. Karta statusu przedsiębiorstwa społecznego wraz z oświadczeniem o statusie PS
9. Karta monitoringu PS